

ПЕРЕМАГАЮЧИ ЗВІРА АГРЕСІЇ

Людина – це творча частинка природи, а її творча діяльність – вияв любові, котра закладена в основу такої діяльності. Коли ж у тілесній подобі людини діє чи то хижак, чи то бездумна одиниця зграї, то не може бути ніякої співтворчості з природою, а лише – руйнування шляхом нападу (агресії) уже створеного або – шляхом пасивного сприяння руйнуванню.

І от уже протягом більше восьми років ми бачимо, як звір агресії у вигляді влади РФ руйнує створене нами, українцями (у співтворчості з Богом) на території України. А з 24 лютого нинішнього року головний зверхник цієї агресивної імперії зла вирішив, що нас взагалі можна підкорити протягом кількох днів чи (щонайбільше) тижня. Однак відтоді минуло вже два місяці, а успіхів у імперських нападників – ніяких. Навпаки: українські вояки їх відкинули від столиці. До того ж, нападники втратили вже не один десяток тисяч зі свого війська, а ще – величезну кількість техніки (лише одних тільки танків – близько дев'яти сотень!). При цьому вони відверто, на очах у всього людства (бо війна відбувається фактично в прямому ефірі) продемонстрували свою звірячу сутність, у основі якої лежить паразитування на тілах своїх жертв та намагання посіяти якомога більше насіння страху в наших душах.

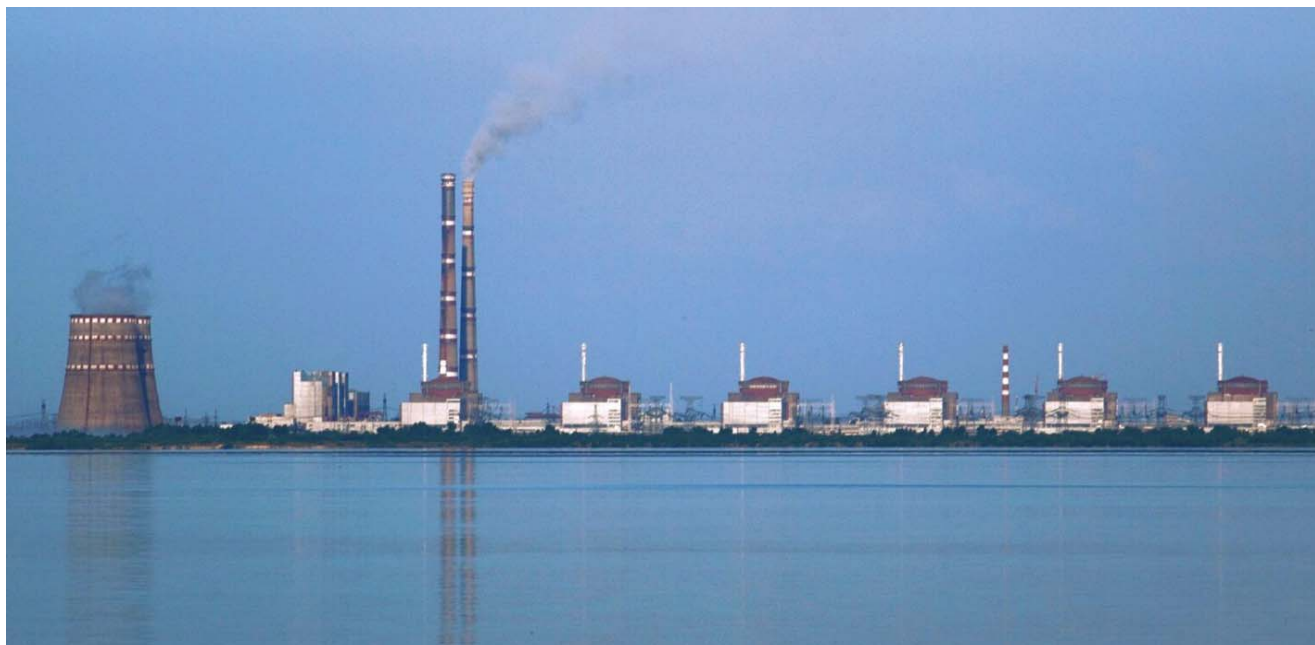
У цей жорстокий час випробувань український народ став народом-оборонцем. Тим часом РФ постала країною правлячих звірів у людській подобі, які загрожують всьому світові застосуванням ядерної зброї. І таке застосування може справді виявитися останнім аргументом агресорів-рашистів у спробі довести свою якусь там придуману вищість і над українцями, і над європейцями, і над цілим світом. Однак не озброєні звірі стоять на варті життя, а люди, покликані його захищати: **ОБОРОНЦІ!** Бо це для хижаків найголовнішим є гостре бажання полювати на живих, а для людей – радіти життю й використовувати його для співтворчості з природою (з Богом по-іншому). А тому як би не бісилися хижак-агресори, ніхто їм не дозволить перервати життя людства на цілій планеті, в Європі, і окремо – в Україні. Сонце має світити з висоти, а ми – зростати (передусім – духовно) й тягнутися до нього. Ну, а ніці й пихаті мають бути аж ніяк не на висоті, а – в підвалах, за ґратами та в бісівських норах своїх фантазій, які так і залишаться нездійсненими.

Перемагаючи звіра агресії, українські воїни-оборонці своїми діями демонструють силу добра, а рашисти – нищість покидьків, бо після своїх убивчих дій вони – справді непотріб на нашій землі. Тому не просто так напередодні Великодня, 23 квітня, відповідаючи в Київському метро на запитання журналістів, Президент України Володимир Зеленський, зокрема, сказав: «Велике сімейне та людське свято. 7 ракет сьогодні прилетіло до Одеси. Дві ми збили. У багатопверховий будинок влучила ракета. 8 людей наразі померли. 18-20 поранених. Дитина в 3 місяці – померла. Що це взагалі відбувається? Покидьки смердючі! Як їх ще назвати? Інших немає слів. Просто покидьки».

А тому прийде час – і ми, українці, «запануємо... у своїй сторонці». Бо ми – не звірі, не загарбники, не агресори, а люди-творці, які боронять життя.

ЗАГРОЗИ ЯДЕРНІЙ ТА РАДІАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

26 квітня в Україні щорічно відзначається сумна дата чорнобильської аварії, яка сталася в 1986 році. З огляду на нові тенденції в ядерній та радіаційній безпеці України МАГАТЕ та ООН повинні вжити термінових заходів для захисту України від РФ-ії, яка вдалась до ядерного тероризму.

Читайте на 3-й сторінці

Аби не забували: сестри з Кривого Рогу створили мультфільм про знищений літак «Мрія»...

Оля та Юля Ткач – авторки мультфільму про найбільший у світі літак «Мрія», який знищили росіяни. Нещодавно його опублікували на сторінці компанії «Антонов», яка виготовила цього залізного птаха.

Росіяни спалили флагман української авіації на аеродромі «Антонов», у Гостомелі під Києвом 27 лютого. Але, як зазначав міністр закордонних справ, можна знищити літак, але неможливо вбити українську мрію.

Про це дівчата з Кривого Рогу й зробили короткий мультфільм. У ньому сестри змальовували конструктора компанії «Антонов», який втілює у життя свою мрію. Вони використали символи української культури. Зокрема, показали переродження металевого птаха на лелеку. А тоді – як живий птах повертається на Майдан Незалежності в Києві. Миттєвої реакції від компанії не було, але мисткині не засмутилися та займались промоцією ролика власними

силами. Про це вони розказали у коментарі для «УП. Життя».

Оля навчається у двох вишах, зокрема, – у Харківському університеті імені Ярослава Мудрого. У день, коли вона вертала з сесії, знищили «Мрію». «Малює моя сестра, вона навчається на графічного дизайнера. Ми ділимося ідеями, а тоді виникає творчий симбіоз – я пишу сюжети, монтую, вона реалізовує рисунок. 27 лютого, коли в Гостомельському аеропорті знищили найбільший літак, у мене одразу виникла ідея, що я хочу зробити візуальний культурний продукт, аби про «Мрію» не забували, її бачили та пам'ятали», – розказує Ольга.

Того ж дня дівчата приступили до роботи: обговорили та почали реалізовувати сюжетну лінію про літак. Це стало свого роду подарунком від них компанії «Антонов». «Ми – дівчата з Кривого Рогу, у нас про «Антонов» багато говорять: не тільки про літаки, але й про

компанію, про пілотів», – додає вона.

Робили мультфільм близько місяця, бо кожен рух у мультику – це новий малюнок, який Юля рисує вручну. Коли вже все було готове, дівчата надіслали свій подарунок на скриньку пресслужби компанії. Кілька тижнів не отримували жодної відповіді, але їх це не засмутило. Вони також опублікували ролик у себе на сторінках, додали реквізити для фінансової допомоги компанії на відбудову нової «Мрії». А ще – знайшли пілота Дмитра Антонова та показали свій твір про найбільшого залізного птаха. Від нього отримали лаконічну, але приємну відповідь-подяку. «Дякую, ще не вмерли в Україні талановиті люди», – написав Дмитро. Тиждень тому компанія відповіла подякою та за кілька днів його опублікували в соціальних мережах.

Вікторія АНДРЕЄВА,
«Українська правда», 19 квітня
2022 року

«БІДА ВІДСТУПИТЬ. ЦІННОСТІ, ЗАРАДИ ЯКИХ МИ ТЕРПИМО СТРАЖДАННЯ, ЗАЛИШАТЬСЯ»

– Ненависть до ворога – природний стан. При цьому вважається, що ненависть руйнує насамперед того, хто ненавидить. Як Ви, священник, вирішуєте особисто для себе це питання?

– Ненависть дійсно спустошує і випалює душу. Але люди з подібним моєму досвідом зараз не розпалюються цим почуттям. Тому що ми дихали згаром війни вісім років. Скільки українських воїнів я за цей час відспівав, серед них і тих, кого особисто знав, як Андрія Бутильського чи Максима Копилова. І добре мені було відомо від живих свідків, що відбувалось в ОРДЛО на підвалах. Ще до великого вторгнення я час від часу переглядав ролики з Джохаром Дудаєвим, в якого не було до росіян ненависті, лише відроза і презирство, саме такі, які описав Лев Толстой в «Хаджи-Мураті». Як на мене, ненависть – гаряче почуття, схоже на образ. Його відчувають стосовно тих, хто начебто був близьким, другом, братом і несподівано виявив себе ворогом. Саме ті, хто погано знає історію і хто не долучався думкою в останні роки до нашої війни на Сході, зараз можуть бути заскоченими несподіванкою: як таке може бути, вони ж століттями називали себе братами?! Щоб позбутися ненависті, треба добре розуміти, що то є – твій ворог, сенс існування якого в тому, щоб нищити нас як народ. Він декларує необхідність деукраїнізації України, її деєвропеїзації. Йому треба задовольнити свою жагу вбивати, принижувати, оскверняти. Для нього немає жодних гальмівних механізмів. Він ладен вбивати дітей і породіль, гвалтувати десятилітніх дівчат, їздити по тілах згвалтованих танками, руйнувати лікарні та пологові будинки.

– Як це абсолютно зло в людському образі вписати в свою картину світу?

– Справжній ворог нагадує те, в чому нема нічого людського – землетрус, цунамі, сарану, чуму, вірусну інфекцію. Але ж ці речі не викликають ненависті. Їх треба стерегтися, зупиняти, чинити опір, нищити ембріони чуми чи шурів. Та й усе. Треба визнати, що ми помилились, якщо сприймали росіян як братів, а російського солдата як людину, і перемкнути себе на сприйняття його як нелюда. І вже не ненавидіти, а просто нищити, бо він сам обрав служити сатані й робить це із захватом, натхненням, садистичною насолодою. Нищити для його ж користі – щоб менше встиг вчинити зла.

– Неможливо не боятися за дітей, рідних. Чи зможемо ми вилікуватися від страху після війни?

– Страх є природне почуття. На війні зовсім не боїться лише божевільний. Але страх викликає потужну енергію, яку можна використати для ефективної дії. Тоді страх відступає. Дія – спосіб його подолання. Коли закінчиться війна і небезпека не буде тиснути на нас; особливо така, що стосується наших близьких, тоді наша любов, звільнившись від того тиску, вдосконалиться і повністю подолає страх. І головне: ми увійдемо в мирне життя з великим досвідом подолання страху в найжахливіших умовах.

– Ще одне почуття відчуває більшість зараз: фаталізм. Це допоможе витримати?

– Фаталізм властивий язичникам та атеїстам. І для них це відіграє певну позитивну роль. Це стійкість стоїка, здатного прийняти свою долю, якою б вона не була: виконуй належне, і хай буде, що буде. Це мужність кращих з атеїстів перед лицем того, що Сартр називав Ніщо. Християнин теж здобуває «мужність бути» – це вислів Пауля Тілліха. Дійсно, потрібна мужність, щоб бути в цьому жорсткому світі – з усією нашою приреченістю. Але християнин не вірить в долю з великої літери, у фортуна чи фатум. Він вірить в промисел Божий, який дає осмисленість усьому, що з нами відбувається. І це не фаталізм, тобто не прийняття долі як сліпої фортуни, випадку чи злого фатуму. Знов і знов: ти приймаєш волю Божу і разом з тим – віру в те, що Бог наділив глибоким змістом усе, що відбувається з тобою. Ти, можливо, цей зміст ще не бачиш, але він є, і це дає осмисленість твоєму життю і випробуванням, і стражданням, і навіть смерті.

РОСІЙСЬКОГО СОЛДАТА ТРЕБА НЕ НАВИДИТИ, А НИЩИТИ. ДЛЯ ЙОГО Ж КОРИСТІ, ЩОБ МЕНШЕ ВСТИГ ВЧИНТИ ЗЛА – СВЯЩЕННИК ВІКТОР МАРИНЧАК

«Не я б'ю – верба б'є» – традиційне привітання у Вербну неділю, яка цього року припадає на 17-е квітня. Війна додає нові відтінки сенсів навіть у ті традиції, які склалися століттями. Сьогодні, чуючи фразу «верба б'є», згадуються не лише посвячені в церкві гілки, а й зенітно-ракетний комплекс «Верба». Викладач Харківського національного університету Віктор Маринчак – із тих людей, які добре розуміються на сьогоднішній та при цьому вміють не плутати його з тим, що не здатна скасувати навіть війна. Пам'ятаю усмішку Віктора Маринчака зі студентських часів. Він читав історію мови та вступ до слов'янської філології. Студенти люблять не всіх викладачів. Ще менше стають для них уособленням університету. І згадуються потім усе життя. Пам'ятаю, як здивувався, дізнавшись, що на початку 1990-х Віктор Маринчак став отцем Віктором. Його парафіяни – студенти, викладачі університету, поети, актори, правозахисники. Ще більше дивувало, що доцент кафедри російської мови став священником Української автокефальної православної церкви. Храм Іоана Богослова, перетворений комуністами на склад, зруйнований Другою світовою, який так і стояв у руїнах, Віктор Маринчак відбудував. У 2013-му він став відомим усьому Харкову як «духovníк Майдану». Проводив молитви біля пам'ятника Шевченку, де збирався Майдан. Сьогодні отець Віктор залишається у Харкові та проводить богослужіння під артобстрілами. «Українська правда» поговорила з отцем Віктором Маринчаком про ненависть до ворога, про те, чим корисний страх, про фаталізм і людяність, про користь катастрофізму і про те, як «розімперити» русистіку.

– Ми зараз стали більш людяними один до одного. Хочеться бути чеснішим, вимогливішим до себе. Не брехати, не лицемірити. Це явище, яке потім теж розчиниться у злобі дня?

– Річ у тім, що ця війна є війною за наш ціннісний вибір. Йдеться про громадянські й особисті свободи, про права людини й демократію, але тут присутній також етичний вимір. Все це впливає на суспільну поведінку, на людські стосунки. З іншого боку, спільна біда завжди змінює на краще взаємодію між людьми. Біда відступає. Цінності, заради яких ми терпимо випробування і страждання, залишаються.

– Як пояснити собі те, що відбувається зараз? Не з погляду моменту, а з буттєвого. Спокута? Жертвопринесення? Випробування-ініціація?

– Я думаю, що відбувається синтез ціннісного змісту суспільної свідомості, психології, поведінки. Ціннісний зміст пов'язаний з притаманною нашому суспільству волелюбністю, прихильністю до демократії, з відрозою до авторитаризму чи деспотизму, здатністю до самоорганізації й об'єднання в критичних обставинах, соціальною активністю та креативністю в діяльності, а також стійкістю і мужністю. Катастрофа загарбницької війни, розв'язаної Росією, викликала необхідність миттєвого синтезу цих моделей. Треба зазначити, ми пройшли кілька етапів здобування нашої ідентичності: Революція на граніті, акція «Україна без Кучми», Помаранчева революція. Переламним став час Революції гідності, яка в буквальному розумінні супроводжувалась жертвопринесенням і через це – великою спокутою. Тою офірою, після якої суспільство пройшло точку неповернення. В першу чергу – до імперії, бо остання революція і була антиімперською. Що неминуче ускладнило наші стосунки з Росією. І тепер у нас остання, вирішальна війна з імперією зла. Йдеться про те, бути чи не бути українській нації і державі. Ворог хоче нас знищити. За словом Івана Франка: «Се ж остання війна! Се до бою Чоловіцтво зі звірством стає».

«ВІЙНА НЕ Є ПРИВІД ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЖИТТЯ ЗУПИНИЛОСЬ»

– Чому Ви відмовилися евакуюватися з Харкова?

– Мені радили і радять виїхати з міста. Але ж я не просто пенсіонер. Я священник. І поки хоч часточка моєї пастви є в місті, я не маю права її покинути. Люди повинні мати можливість спертися на мою молитву, моє слово, мої дії. Мені не можна боятися. До того ж, мені в перший місяць війни виповнилось 77 років. Я давно все продумав до кінця, готовий до всього.

– Ви зараз у Харкові – під обстрілами та вибухами. Чи змінило це Вас, Вашу особистість?

– Перебування під вибухами і авіанальотами, як мені здається, особистість не змінює. Просто стає більш виразним для тебе, хто ти є. Тобто ідентичність кристалізується. Я дуже високо ціную катастрофічні обставини. Вони вимагають чіткої визначеності: хто є хто. Вперше колись це відчув під час Революції на граніті. Я виступив на мітингу біля університету. Й одразу дехто з колег перестав зі мною вітатись. Подібне було і під час Помаранчевої революції. Зараз – так само. Хтось евакуюється, хтось іде добровольцем. Хтось волонтер, хтось споживач. Наші священники моляться за Україну і нашу перемогу навіть на окупованій території. Імен поки не називаємо. Але і той, і другий, і третій священник служить, ходить по хатах, організовує взаємодопомогу. Навіть тварин підгодує.

– А як війна змінила Ваше світосприйняття?

– Світогляд теж кристалізується. Я вірив у свій на-

род, попри те, що після Богдана Хмельницького історію нашу, за словом Володимира Винниченка, без брому читати неможливо. Незважаючи ні на що, народ зберігав свою ідентичність. Хоч пережив століття русифікації, загинув «Розстріляного відродження», три голодомори, тотальні репресії, переселення. Все одно поставав з руїни. Я пишався ним під час двох революцій ХХІ століття. Але все одно ті якості, які виявились після 24-го лютого 2022-го, вразили і викликали світоглядний, майже тектонічний, зсув. Бо лише тепер ми назавжди покинули з навіюваною нам «старшим братом» меншовартістю. З іншого боку, нескінченні поразки ХХІІ-ХХ століть викликали трактування нашого народу як стійкого, стоїчного страждальця, мученика, який надто довго не був суб'єктом власної історії. Уже після Революції гідності суб'єктність нашого суспільства явила себе. Але лише тепер можна сказати однозначно: це народ героїчний, народ-переможець, народ, який у битві із запеклим ворогом став не просто суб'єктом власної історії, але лідером у боротьбі за цінності свободи, правди і світла. Таким нас зараз бачить світ. І ми всі по-справжньому побачили це у всій повноті лише зараз. Особистість теж іде до більш чіткої самовизначеності. Катастрофічні обставини вимагають окресленої ієрархії цінностей. Випадкове, маргінальне, не кажучи вже про фальшиве, – відкидається. В цей час не можна жити вигаданими почуттями. Все неправдиве, нещире, несуттєве відсторонюється без напруження, просто тому, що немає ні часу, ні сил для другорядного.

– На яких найнесподіваніших думках Ви себе ловили за цей час?

– Нічого дивного й несподіваного в моїх думках і вчинках немає. Бо багато що було продумано заздалегідь. Тому лінія поведінки залишилась передбачуваною. Несподіваним є для мене хіба що внутрішній спокій і емоційна стриманість. Я розумію, що шокуючі враження часом супроводжуються анестезією почуттів. З іншого боку, зрозуміло, що багаторічна молитовна практика призводить до певної внутрішньої рівноваги, до володіння собою. І все ж інколи дивуюсь, спостерігаючи спокій тоді, коли повинні з'явитися гнів, лют, жах, відчай, смертельна туга. Коли щось подібне наближається, я вмикаю молитву, і воно відступає. Я все бачу і розумію, раціонально оцінюю небезпеку чи катастрофічність становища або жахливий трагізм ситуації. Я знаю, що колись, коли все закінчиться, кожен такий спогад викликати шквал емоцій. Але тепер вони приховані від мене самого, мабуть, тому, що треба якнайкраще виконувати свій обов'язок...

Андрій КРАСНЯЩИХ, для «УП»

«Українська правда», 17 квітня 2022 року (У скороченому вигляді). Повністю читайте за посиланням: <https://www.pravda.com.ua/articles/2022/04/17/7339923/>.

На світліні: Віктор Маринчак.

Р/С. Від редакції газети «Промінь Просвіти Є». Свого часу, ще в далекому від сьогодні 1973-му я був у числі тих абітурієнтів, які складали іспити Віктору Маринчаку, аби стати студентами й навчатися на факультеті російської мови та літератури, а згодом (уже на четвертому курсі) із захопленням слухав Віктора Андрійовича, коли він проводив спецкурс «Аналіз тексту». Про багатьох таких харків'ян, як він, і про саме місто у 1974-му році студент української філології Володимир Рудь (він теж став студентом у 1973-му) написав: «Город с русским языком, Украинским сердцем...». І наш лютий ворог тепер відчуває на собі всю правдивість цих слів.

Сергій ЗІНЧЕНКО.

Геть російське: у Києві хочуть перейменувати майже 3 сотні вулиць і прибрати 60 пам'ятників

Київська влада готується перейменувати вулиці, які пов'язані з країною-агресором Росією та її союзником Білоруссю, а також прибрати пам'ятники та пам'ятні знаки, пов'язані з РФ та СРСР. Джерело: секретар Київради Володимир Бондаренко у коментарі «Українській правді»

Пряма мова Бондаренка: «Наразі ми збираємо пропозиції щодо перейменування вулиць та площ. Роботи у нас багато. Ідентифіковані 279 об'єктів, які пов'язані з країною-агресором та її союзниками, і які потребують перейменування. Але їх може бути й більше. Наразі ми чекаємо пропозиції від мешканців».

Деталі: Пропозиції приймають до 1 травня (їх чекають на мейл name@kmt.gov.ua).

Бондаренко пояснив, що низка топонімів однозначно мають бути перейменовані, такі як вулиця Московська чи площа Амурська, тоді як деякі назви можуть бути переосмислені – наприклад, вулиця Білоруська (адже в Україні живе широка діаспора білорусів, які втекли від режиму Лукашенка, також є білоруські добровольці, які воюють на боці нашої країни проти російських загарбників). За словами секретаря Київради, усе залежатиме від двох речей: чи прийде пропозиція на перейменування, чи буде переосмислення. Він також додав – якщо буде більше 2 пропозицій щодо перейменування, то їх виставлять на рейтингове голосування і за його результатами будуть готувати проект рішення. Довгого розгляду питання і широкого громадського обговорення, як це було під час декомунізації, наразі не буде – влада вважає, що сьогодні розглядати пропозиції по кілька місяців недоцільно. Водночас оперативно змінювати таблички на будинках після перейменування не планують – такі витрати не на часі.

Пряма мова Бондаренка: «Змінювати таблички фізично цього року не плануємо. Установи замінять це на бланках, на громадян таке рішення не дуже вплине, якщо вони не планують відчувати нерухомість. Щодо заміни табличок ми будемо пропонувати приватним структурам, які мають у власності чи на балансі будівлі, щоб вони замінювали таблички самостійно. А місто планує фінансувати комплексно заміну табличок на всіх перейменованих вулицях наступного року».

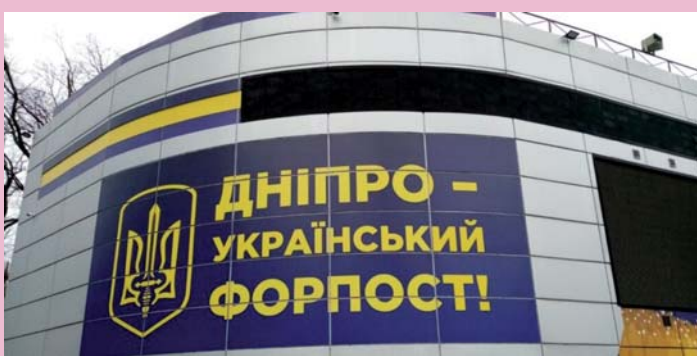
Деталі: Також до моменту заміни не планують демонтувати старі таблички, але для окремих вулиць може бути виняток, наприклад, для Московської.

Також у Києві хочуть демонтувати 60 об'єктів (пам'ятників, пам'ятних дошок, меморіальних табличок), пов'язаних з Росією чи СРСР. Після ухвалення відповідного рішення ці об'єкти розділять на дві категорії – те, що є на балансі міста (місто може саме демонтувати) і те, що перебуває на балансі Мінікульту, як наприклад, пам'ятник Щорсу, що на бульварі Тараса Шевченка (треба дозвіл Мінікульту на демонтаж).

Ірина БАЛАЧУК,

«Українська правда», 25 квітня 2022 року

(У скороченому вигляді. Повністю читайте за посиланням: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/04/25/7341958/>)

У Дніпрі перейменували понад 30 вулиць, назви яких пов'язані з Росією

Їм дали назви пов'язані з назвами населених пунктів, які постраждали від російської агресії (фото ілюстраційне)

У Дніпрі перейменували 31 вулицю, назви яких пов'язані з Росією, повідомив на брифінгу 21 квітня міський голова Борис Філатов.

За його словами, їм дали назви пов'язані з назвами населених пунктів, які постраждали від російської агресії, – Чорнобаївська, Гостомельська, Бучанська, Ворзельська, Ірпінська, Бородянська, Краматорська, Дебальцівська тощо.

«Наприклад, вулиця Біломорська перейменована на Чорнобаївську. Абхазька – на Ірпінську. Не буде провулка Бурятського. Це тепер провулок Бучанський», – сказав мер.

Окрім того, у місті з'являться провулок «Азовсталі», вулиця Польська (на знак подяки польському народові за підтримку) і Волонтерська. Також у Дніпрі з'являться вулиці 25-ї Січеславської бригади та 93-ї Холодноярської бригади.

Про плани змінити назви вулиць, пов'язані з Росією, раніше заявили і в інших містах України, зокрема, в Києві, Івано-Франківську, Львові.

Сайт «Радіо Свобода», 21 квітня 2022 року

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-dnipro-pereimenuvannia/31814417.html>

ЗАГРОЗИ ЯДЕРНІЙ ТА РАДІАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Факти з новітньої історії України та з драматичного сьогодення

На початку березня 2014 року Євген Марчук звернувся до очільників РФ-ії в телеесфері центральних телеканалів України із застереженням щодо недопустимості війни між РФ-ією і Україною, так як на території України працюють 15 атомних енергоблоків на АЕС. За 8 років РФ-ія під час окупації Криму та війни на території ОРДЛО не виробила адекватної безпекової політики та підійшла фактично до ядерного тероризму під час окупації Чорнобильської та Запорізької АЕС під час повномасштабного військового вторгнення на територію України, яке почалося 24 лютого.

В ніч з 3 на 4 березня російськими військовими були обстріляні об'єкти на території Запорізької АЕС і тепер місто Енергодар перебуває під окупацією військових РФ-ії. Фактично порушені всі норми експлуатації атомних електростанцій, які передбачають недопустимість будь-яких дій, перш за все – з боку військових на території АЕС.

ДП «НАЕК «Енергоатом» вже надав і продовжує надавати пропозиції до пакетів санкцій проти РФ-ії у відповідь на військову агресію та злочини на території України. Про це повідомив керівник компанії Петро Котін телеканалу «Еспресо».

Зокрема, серед вимог – блокування світовою спільнотою будь-якої зовнішньо-економічної діяльності корпорації «Росатом» та її дочірніх компаній; арешт рахунків, виключення «Росатома» і російських представників з міжнародних організацій та з профільних технічних асоціацій і форумів.

«Так, Асоціація європейських експлуатуючих організацій (EUR) ухвалила рішення про призупинення членства АТ «Концерн Росенергоатом» в EUR, а Рада керуючих ОЕСР затвердила рішення призупинити участь РФ-ії в усіх структурних органах організації, зокрема – NEA OECD», – зазначив пан Котін.

Крім того, «Енергоатом» запропонував застосувати індивідуальні санкції проти фізичних осіб – громадян РФ, які брали та беруть участь у захопленні ЗАЕС. До відповідного списку включено керівників «Росатома» й осіб, котрі безпосередньо перебували чи перебувають на захопленій станції.

Щодо інших величезних ризиків на атомних об'єктах України.

16 квітня, було відновлено електроживлення одного з ядерних об'єктів Енергоатома – Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива у Чорнобильській зоні відчуження. А саме територія Чорнобильської АЕС, на якій знаходиться об'єкт УКРИТТЯ,

над 4-им енергоблоком, де сталась чорнобильська катастрофа 1986 року. Цей об'єкт був захоплений російськими військами в кінці лютого 2022 року. На даний момент територія об'єкта звільнена ЗСУ від окупантів. Розпочалося налаштування обладнання та приладів для його нормальної роботи.

Щодо поточного моменту в зоні Чорнобильської АЕС Петро Котін висловив велику подяку за якість та оперативну роботу: НЕК «Укренерго» – NPC Ukrenergo, ДТЕК Київські регіональні електромережі, Державна спеціальна служба транспорту,

Міністерство оборони України, Державне агентство України з управління зоною відчуження.

Характеризуючи стан справ на окупованій Запорізькій АЕС очільник НАЕК Петро Котін сказав в інтерв'ю телеканалу «Еспресо», що «Енергоатом» відмовився від російського ядерного палива.

Тож яка йому є альтернатива і чи можливо налагодити виробництво власного ядерного палива в Україні? Відомо, що Україна готує виробництво паливо-енергетичних елементів (ТВЕЛІВ – аббревіатура російською – «топливо выделяющие элементы») за технологією компанії «Вестінгауз» (США) на території України. Петро Котін зазначив, що до 60% потреб на АЕС передбачено постачанням готових ТВЕЛІВ зі США. За його словами, Україна протягом трьох-чотирьох наступних років планує повністю відмовитись від поставок атомного палива з території Росії.

Голова ДП «Енергоатом» підтвердив, що за допомогою співпраці МАГАТЕ і МЗС України та на рівні Генасамблеї ООН планується врегулювання проблем із атомною енергетикою України.

На даний момент -19 квітня – проводиться велика робота з вирішення питань безпеки на об'єктах ДП «Енергоатом» України.

Отже ціною величезних зусиль спеціалістів багатьох відомств та військових України, в нашій державі йде відновлення і врегулювання надзвичайно великих ризиків навколо атомних електростанцій. Боротьба (в тому числі – на дипломатичному та військовому фронтах) триває.

Олександр ЧИЖИКОВ, 20 квітня 2022 року, м. Кривий Ріг.

На світлинці: Запорізька АЕС **Фото (на 1-й стор.)** – за посиланням: <https://www.facebook.com/1193017584153130/posts/5007157716072412/?sfnsn=mo>

Знищення ракетного крейсера «Москва» спричинило в країнах Сходу спалах інтересу до української зброї

Преса арабських країн, Індії, Пакистану і Туреччини пише про український ракетний комплекс «Нептун»

Жодна з перемог української армії не викликали такого міжнародного розголосу як знищення ракетного крейсера «Москва». Не дивно, востаннє у світовій історії крейсер топили під час Фолклендської війни у 1980-х. Новини про крах «Москви» дійшли не тільки до західних країн, а й до східних: у місцевій пресі стали активно обговорювати новину. Значний інтерес, окрім самого факту знищення корабля, викликали також українські протикорабельні ракети «Нептун», якими нанесли удар. Для України це дуже важливо, адже розвиток нашого військово-промислового комплексу вимагає закордонних контрактів. Сам по собі вдалий випадок використання зброї під час справжньої війни – вже підвищує її цінність серед потенційних замовників. А безкоштовна реклама у пресі країн, які найімовірніше ожують стати замовниками, – просто вершина мрій.

Наприклад, іракська газета аз-Заман у своєму зведеному новин з російсько-української війни від 15 квітня приділила ракетам «Нептун» значну порцію уваги. На диво, найбільше кореспондентів газети зацікавив не сам факт знищення російського корабля, а те, що за ним слідували ракетні удари росіянам по заводу, де українські ракети виробляються. Завдяки цьому, а також підтвердженню Пентагона щодо істинної причини загибелі «Москви», російська теорія щодо аварії видається арабам не надто вірогідною. На те саме звернули увагу і в репортажі Саудівського каналу аль-Хадас. Акцент так само зроблений на тому, що удар по заводу став помстою за знищення крейсера.

У свою чергу, еміратський канал SkynewsArabia на своєму ютуб-каналі опублікував відео, присвячене

ракеті «Нептун». Там розкриваються технічні характеристики ракети з коментарем «розглянемо ракету «Нептун», адже Київ стверджує, що саме ними був знищений російський крейсер».

Звернули увагу на ракету і в Південній Азії. Індійський канал Republicworld опублікував статтю «Усе про українські ракети «Нептун», які знищили «Москву»: ключова перемога для Києва?» Там також розглянули технічні характеристики ракети, крім того, зупинились на військово-політичних аспектах втрати крейсера. Зокрема, у статті зазначили, що це найбільша втрата російського флоту з часів Другої Світової. Подібні матеріали випустили й багато інших великих видань Індії, такі як TimesofIndia, New-DelhiTelevision, тощо.

Також відмітили українську зброю і в Пакистані, хоча в цій країні, зайнятій внутрішньо-політичними подіями, дуже низився інтерес до зовнішнього світу. Наприклад, газета Tribune з посилання на голову Одеської ОВА Максима Марченка, також зазначила «Нептун» як вагомий фактор у потопленні «Москви».

Але найсильніше як на факт знищення ракетного крейсера, так і на зброю, яка до цього призвела, відреагували в Туреччині. Про «Нептун» написало, здається, кожне видання, починаючи від H gıyey, і закінчуючи Yeni afak. Основними темами статей стали технічні характеристики ракети та масштаб російської поразки. Знаково, що новий сплеск інтересу до української зброї відбувається саме оді, коли турецький БПЛА Akinci, що використовує вигуни українського виробництва, б'є власний рекорд по висоті, піднімаючись до 10,7 кілометра.

Федір КУДРІН.

Джерело: Тиждень.ua, 16 квітня 2022 року <https://tyzhden.ua/News/254764>

ВІД РЕДАКЦІЇ газети «Промінь Просвіти Є». Відбудова зруйнованого під час війни, з якою прийшли до нас рашисти, українці вже готують, хоча, зрозуміло, що основні роботи розпочнуться після нашої перемоги. Але при цьому важливо знати, які ми ресурси маємо вже сьогодні для життя, перед початком грандіозної відбудови. З цією метою ми й подаємо матеріал видатного українського економіста Богдана Данилишина.

Останнім часом значна увага приділяється питанням післявоєнної відбудови України, в тому числі – джерелам ресурсів, які можуть бути задіяні в цьому процесі. За оцінками національних та міжнародних експертних інститутів, втрати ВВП України у 2022 році внаслідок військової агресії РФ можуть становити від 30% до 50%. В абсолютних цифрах у цінах 2021 року це відповідатиме 1,6-2,7 трильйонів гривень (56-92 млрд доларів США) «невиробленої» продукції упродовж року. Окрім того, матеріальні збитки внаслідок масштабних руйнувань інфраструктурних та цивільних об'єктів оцінюються від 500 до 1000 млрд доларів США. Відновлення ВВП України до докризового рівня потребуватиме залучення міжнародного фінансування фондів з відбудови економіки України та активізації фіскального та монетарного інструментарію з метою відновлення інвестиційних процесів в Україні.

СТАН ЛІКВІДНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Протягом останнього тижня ліквідність банківської системи (депозитні сертифікати + кореспондентські рахунки) досягла рекордних значень з початку воєнної

Ресурси України для фінансової стабільності під час війни та відбудови

(Відновлення економіки та інфраструктури коштуватиме близько трильйона доларів США. Які внутрішні ресурси має Україна?)

агресії РФ і станом на кінець дня 15.04.2022 становила 227 млрд грн (+9,2 млрд грн за тиждень), в т.ч.:

- у депозитних сертифікатах НБУ – 170,1 млрд грн (+2,6 млрд грн за тиждень);
- на кореспондентських рахунках в НБУ – 56,7 млрд грн (+6,7 млрд грн за тиждень).

Ще близько 50 млрд грн банківської ліквідності знаходиться у вигляді готівки в касах банків.

Зростання банківської ліквідності останнього тижня майже повністю пояснюється нарощуванням державних витрат шляхом боргового їх фінансування, що призвело до збільшення грошової маси в економіці на 23 млрд грн (за тиждень), з яких близько 10 млрд грн поповнили ліквідність банків, а решта 13 млрд грн – було абсорбовано НБУ через інші монетарні операції (погашення довгострокових кредитів рефінансування тощо). Поточні цифри ліквідності є рекордними для банківської системи за всю економічну історію України.

Загальна ліквідність перевищує норматив ліквідності (55 млрд грн) в 4 рази. Співвідношення ліквідності банків до ліквідних зобов'язань банків в квітні повернулося до докризового рівня – 15%. Висока ліквідність банківської системи спостерігається на тлі низького рівня монетизації економіки (менше 40% ВВП). Поряд з загальною ліквідністю зростає і структурний профіцит ліквідності (депозитні сертифікати мінус кредити рефінансування), який станом на 15.04.2022 р. досяг 45 млрд грн (рекордне значення з початку війни). Наявність структурного профіциту означає, що банківська система в цілому не потребує додаткового фондування. Надлишкова ліквідність генерує пасивні чисті доходи банків (процентні доходи за депозитними сертифікатами НБУ процентні витрати за кредитами рефінансування НБУ).

Тривалий структурний профіцит перешкоджає адекватній трансмісії процентної ставки, оскільки призводить до заниження банками депозитних процентних ставок, розширення процентної маржі банківської системи. Структурний профіцит ліквідності банківської системи України спостерігається вже 4-й рік поспіль. В минулому році він в середньому складав 65 млрд грн, в позаминулому – 110 млрд грн.

У квітні поточного року середні процентні ставки за строковими депозитами населення знизилась ще на 75 б.п. (до 7,5% річних станом на 18.04), що майже вдвічі нижче інфляції. В результаті маржа процентних ставок між новими кредитами та депозитами збільшилась до рекордних 8 в.п. Поряд з цим прибуток банківської системи за плинний рік знаходиться на історично найвищому рівні (понад 90 млрд грн за станом на лютий 2022 року). Отже, національна банківська система, навіть в нинішніх умовах воєнного стану, має достатній ресурс міцності для посилення своїх посередницьких функцій та розширення кредитної підтримки економіки – критично важливого джерела покриття проблем фінансування бізнесу.

Активізація кредитування також підвищуватиме попит банків на ресурси фондування, що скорочуватиме банківську процентну маржу та знижуватиме надлишковий профіцит ліквідності. Звичайно, воєнні ризики критично загострюють питання гарантій та застави за кредитами. Уряд вже активізував та розширив державні програми кредитної підтримки суб'єктів бізнесу, що позитивно відобразилось на динаміці кредитування. Однак, бюджетні ресурси є обмеженими. Центральний банк зі свого боку може стимулювати кредитний процес шляхом реалізації інструментів пільгового цільового рефінансування банківських кредитів та/або пом'якшення вимог фінансового регулювання кредитної діяльності, зокрема вимог до предметів застави. Такі інструменти та опції застосовуються у світовій практиці діяльності центральних банків. Практичні кейси можна запозичити з досвіду ЄС, Великобританії, США, Угорщини, Грузії. Підтримка грошово-кредитних економічних відносин посилюватиме зв'язки фінансового та реального секторів економіки, що позитивно впливатиме на процес трансформації національних заощаджень в потенційні інвестиції.

НОВА ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Цьому процесу також сприятиме і нова грошово-кредитна політика Національного банку України. Нещодавно Рада НБУ затвердила «Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану». Це принципово важливий документ, який відкриває не тільки нові можливості здійснення відповідних заходів НБУ, але і створює умови для формування відповідних умов для повоєнної відбудови.

Рада наголосила, що в умовах війни вкрай важливим є забезпечення надійного та стабільного функціонування банківської і фінансової системи країни, а також максимальне забезпечення потреб оборони України, безперерйного функціонування системи державних фінансів та об'єктів критичної інфраструктури. Зниження під час війни дієвості ринкових інструментів унеможливує проведення монетарної політики в режимі інфляційного таргетування з плаваючим валютним курсом. Дієвість каналів монетарної трансмісії додатково послаблюється адміністративними обмеженнями на валютному ринку та обмеженнями щодо руху капіталу.

За таких умов Національний банк може тимчасово не використовувати ринкові монетарні інструменти, зокрема – ключову (облікову) ставку як основний інструмент грошово-кредитної (монетарної) політики. Висока невизначеність, спричинена війною, також ускладнює прогнозування економічних процесів з прийнятною імовірністю. Тож Національний банк може тимчасово утриматися від публікації власних макроекономічних прогнозів. Національний банк вже здійснює гнучку

адаптацію операційного дизайну грошово-кредитної (монетарної) політики та вживає необхідних антикризових заходів для підтримки належного рівня ліквідності банківської системи (у тому числі за потреби – частково через механізми бланкового рефінансування) та посилення гнучкості банків в управлінні власною ліквідністю.

Рада зазначила, що задля забезпечення належної відсічі широкомасштабній збройній агресії Росії та безперерйного функціонування системи державних фінансів в умовах воєнного стану Національний банк може надавати підтримку державному бюджету шляхом купівлі цінних паперів Уряду України на первинному ринку (тимчасова інституціональна можливість чого впливає із законодавства про воєнний стан). Доцільність та обсяги операцій із фінансування державного бюджету визначатимуться окремими рішеннями Національного банку, зважаючи на ситуацію на фінансових ринках та в державних фінансах, зокрема – з урахуванням можливості наповнення державного бюджету з інших джерел.

Усвідомлюючи потенційні ризики монетизації дефіциту державного бюджету, Національний банк фінансуватиме лише критичні видатки Уряду в обмежених обсягах та лише шляхом купівлі цінних паперів Уряду на первинному ринку. Національний банк також зберігатиме максимальну прозорість у висвітленні таких операцій. Сукупність таких заходів, а саме обмеження обсягів монетизації дефіциту бюджету та прозорі комунікації, забезпечать від загрози посилення фіскального домінування,

збережуть довіру до монетарної політики та не ускладнять співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями. Водночас Національний банк прагнучиме до якнайшвидшої повної відмови від фінансування дефіциту державного бюджету, урахувавши потребу в забезпеченні оптимального балансу між, з одного боку, утриманням під контролем інфляційної динаміки та очікувань, а з іншого, – необхідністю підтримки боєздатності ЗСУ, безперерйного функціонування системи державних фінансів та об'єктів критичної інфраструктури.

Рада наголосила, що Національний банк і надалі виходитиме з потреби збереження власної інституційної, фінансової та операційної незалежності для належного виконання своїх функцій. Національний банк максимально уникатиме заходів та інструментів, застосування яких призведе до послаблення довіри до грошово-кредитної (монетарної) політики, розбалансування очікувань та посилення фіскального домінування. Національний банк підтримуватиме тісну взаємодію з Урядом для сприяння залученню необхідного зовнішнього фінансування від міжнародних організацій та країн-партнерів. Національний банк разом з Урядом докладатиме всіх зусиль для виконання цілей, критеріїв та заходів із реформування економіки та фінансової системи, передбачених співпрацею з МВФ, іншими міжнародними фінансовими організаціями та інституціями ЄС.

Ухвалені Основні засади діятимуть тимчасово під час правового режиму воєнного стану, а за потреби також деякий час після його завершення до нормалізації функціонування економіки та фінансової системи.

Все це ще раз підтверджує готовність всіх державних структур України як до ефективного фінансової оборони, так і до наступальних дій щодо відновлення рідної Вітчизни.

Богдан ДАНИЛИШИН,
академік НАН України, завідувач кафедри
КНЕУ ім. В.Гетьмана, сайт «Економічна правда»,
22 квітня 2022 року

<https://www.epravda.com.ua/columns/2022/04/22/686099/P.S> Колонка є видом матеріалу, який відображає винятково точку зору автора. Вона не претендує на об'єктивність та всебічність висвітлення теми, про яку йдеться. Точка зору редакції «Економічної правди» та «Української правди» може не збігатися з точкою зору автора. Редакція не відповідає за достовірність та тлумачення наведеної інформації і виконує винятково роль носія.

На світліні: Богдан Данилишин.
Фото – за посиланням: <https://www.unian.ua/economics/other/peredchasne-zgortannya-antikrizovih-program-bude-nesti-sistemni-zagrozi-dlya-ekonomichnogo-vidnovlennya-v-ukrajini-bogdan-danilishin-ostanni-novini-11490082.html>

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник – ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство».
Свідоцтво про державну реєстрацію
№ 2162 — 900 р, видане 23.02.2017 р.
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг,
вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО.
Редакційна колегія: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ,
Сергій ЗІНЧЕНКО, Олександр ЧИЖИКОВ,
Микола КОРОБКО (голова організації)
Логотип виготовив Вадим БОРИСЕНКО.
Газета виходить двічі на місяць.
Комп'ютерна верстка Т. ЛОПАТЮК.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів.
Редакція не рецензує і не повертає рукописи.
За умови використання наших матеріалів посилання на газету «Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газета,
починаючи
з числа 13 (81),
у друкованому
вигляді
не виходить.